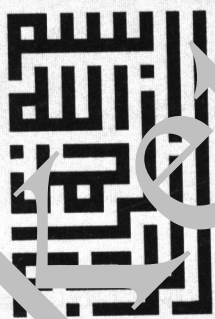

3946

www.iletab.ir

۸

فقہ احمدیہ

درسنامہ آموزش

عدم برکت

مصطفیٰ جمالے

...: فهرست مطالب ...:

پیشگفتار.....	۲۱
درس اول: مقدمه.....	۲۵
درس دوم: فصاحت و بلاغت.....	۲۶
۱. تعریف فصاحت.....	۲۶
۲. تعریف بلاغت.....	۲۷
درس سوم: آثار فقهی فصاحت و بلاغت.....	۲۹
۱. تقدّم کلام أفصح.....	۲۹
۲. تقویت روایت.....	۳۰
۳. تضعیف روایت.....	۳۰
کارگاه.....	۳۲
وضوء.....	۳۲
روان شناسی.....	۳۳
درس چهارم: خبر- ۱.....	۳۴
اخبار.....	۳۴
ارشاد.....	۳۵

۳۵.....	امتنان
۳۸.....	درس پنجم: خبر-۲
۳۸.....	تهدید
۳۸.....	ترغیب
۳۹.....	انکار
۳۹.....	ح
۴۰.....	د
۴۰.....	حصر و تندید موضوع
۴۱.....	تعظیم و اهتمام
۴۲.....	درس ششم: خبر-۳
۴۲.....	بیان فرد افضل
۴۲.....	تعلیم
۴۳.....	توبیخ
۴۳.....	امر
۴۴.....	نهی
۴۴.....	دعاء
۴۴.....	تقیّه
۴۴.....	تاکید
۴۵.....	کارگاه
۴۵.....	ولایت فقیه
۴۵.....	نماز تقیه‌ای
۴۶.....	قصاص
۴۶.....	تقلید آباء

۴۶	تبعیت از ظن
۴۶	صدقه
۴۷	حج پیاده
۴۷	مُحرم
۴۷	وفا به نذر
۴۷	رسد
۴۷	صوم قرآن
۴۸	ظن
۴۸	تزئین مساجد
۴۹	تمرین
۵۱	تمرین
۵۳	درس هفتم: اقسام خبر
۵۵	کارگاه
۵۵	زکات فطره
۵۵	عدالت
۵۶	کفاره روزه
۵۶	نماز مسافر
۵۷	رضاع
۵۷	زکات
۵۷	نماز
۵۸	نماز
۵۸	تفسیر

۶۰.....	تمرین
۶۲.....	درس هشتم: انشاء
۶۲.....	۱. تعریف انشاء
۶۲.....	۲. اقسام
۶۳.....	درس نهم: امر
۶۳.....	۱. تعریف
۶۳.....	۲. غرض اصحاب
۶۴.....	۳. قرائن متحاب
۶۶.....	۴. اغراض فرعی
۶۹.....	۵. امر در مقام منع
۷۰.....	کارگاه - ۱
۷۰.....	غسل
۷۰.....	ظرف مفضض
۷۰.....	ذکر رکوع
۷۱.....	قراردادن پیشانی بر زمین
۷۱.....	بعث حکم
۷۱.....	ورود از درب خانه
۷۱.....	رجوع به اهل خبره
۷۱.....	تقوا
۷۲.....	خوردن و آشامیدن
۷۲.....	خوردن گوشت قربانی
۷۳.....	کارگاه - ۲
۷۳.....	نماز جمعه

۷۳..... سجده

۷۳..... شهادت در طلاق

۷۴..... شیردادن

۷۴..... زکات

۷۴..... غسل

۷۴..... نوبه

۷۴..... دید محرم

۷۵..... تمرین

۷۸..... تمرین

۸۱..... درس دهم: نهی

۸۱..... ۱. تعریف

۸۱..... ۲. غرض اصلی

۸۴..... ۳. اغراض فرعی

۸۶..... کارگاه

۸۶..... ظرف طلا

۸۶..... نکاح با مشرک

۸۶..... قطع نماز

۸۷..... تمرین

۹۱..... درس یازدهم: استفهام - ۱

۹۲..... ۱. تعریف

۹۲..... ۲. غرض اصلی

۹۲..... ۳. اغراض فرعی

۹۷..... درس دوازدهم: استفهام - ۲

۱. سؤال مقید بعد از مطلق ۹۷
۲. سؤال از فروعات مسأله ۹۷
۳. سؤال های معصوم از راوی ۹۹
۴. سؤال مقدر ۹۹
۵. مطابقت جواب با سؤال ۹۹
۶. نکرست مسأله در کلام معصوم ۱۰۰
۷. تک استغفار ۱۰۱
۸. خصوصیات مذکور در سؤال ۱۰۱
- کارگاه ۱۰۲
- ظهار ۱۰۲
- حرمت خمر ۱۰۲
- تمرین ۱۰۳
- درس سیزدهم: تمنی و ترجی ۱۰۷
- درس چهاردهم: نداء ۱۰۸
- درس پانزدهم: تنبیه ۱۰۹
- کارگاه ۱ ۱۱۲
- ادله سنن (مستحبات) ۱۱۲
- وفای به شرط ۱۱۲
- نماز جمعه ۱۱۳
- نماز مسافر ۱۱۳
- حج ۱۱۳
- کارگاه ۲ ۱۱۴
- نجاست کفار ۱۱۴

۱۱۴.....	مسح سر.....
۱۱۵.....	نماز جمعه.....
۱۱۵.....	اضرار.....
۱۱۶.....	تمرین.....
۱۱۸.....	درس شانزدهم: عام و خاص.....
۱۱۸.....	۱.....
۱۱۹.....	۲. خاص.....
۱۲۱.....	کارگاه.....
۱۲۱.....	ولد زید.....
۱۲۱.....	حج.....
۱۲۱.....	شرط عامل در صدق.....
۱۲۱.....	حج.....
۱۲۳.....	تمرین.....
۱۲۶.....	درس هفدهم: مطلق و مقید.....
۱۲۶.....	۱. مطلق.....
۱۲۶.....	۲. مقید.....
۱۳۰.....	کارگاه.....
۱۳۰.....	تیمم.....
۱۳۰.....	احتکار.....
۱۳۰.....	بعث حَکَم.....
۱۳۱.....	فرار از جنگ.....
۱۳۱.....	اعجاز قرآن.....
۱۳۱.....	ملائکه.....

کفاره.....	۱۳۲
تمرین.....	۱۳۳
درس هجدهم: مقیدات - ۱.....	۱۳۶
۱. فاعل.....	۱۳۶
۲. مفعول به.....	۱۳۷
۳. مفعول متعلق.....	۱۳۸
۴. مفعول فیه.....	۱۳۸
۵. مفعول له.....	۱۳۹
۶. مفعول معه.....	۱۳۹
درس نوزدهم: مقیدات - ۲.....	۱۴۰
۱. حال.....	۱۴۰
۲. تمیز.....	۱۴۱
۳. تاکید.....	۱۴۱
۴. بدل.....	۱۴۱
۵. نعت.....	۱۴۲
۶. عطف نسق.....	۱۴۳
درس بیستم: مقیدات - ۳.....	۱۴۴
۱. زمان.....	۱۴۴
۲. مکان.....	۱۴۵
۳. عدد.....	۱۴۶
درس بیست و یکم: مقیدات - ۴.....	۱۴۸
۱. تعلیل.....	۱۴۸
۲. استثناء.....	۱۴۹

کارگاه	۱۵۱
نماز مسافر	۱۵۱
حج	۱۵۱
قنوت	۱۵۱
حریم قبر امام حسین علیه السلام	۱۵۱
مس	۱۵۲
اب بئر	۱۵۲
کذا	۱۵۳
تفسیر	۱۵۳
تمرین-۱	۱۵۴
تمرین-۲	۱۵۷
تمرین-۳	۱۶۲
درس بیست و دوم: حذف	۱۶۵
۱. اغراض حذف	۱۶۵
۲. اقسام دلالت کلام بر حذف	۱۶۶
۳. موارد شک در حذف و محذوف	۱۶۷
کارگاه	۱۶۹
نیت نماز	۱۶۹
انفاق	۱۶۹
جمع بین دو خواهر	۱۷۰
جواز نظربه وجه	۱۷۰
تفسیر	۱۷۰

تمرین	۱۷۱
درس بیست و سوم: معرفه و نکره	۱۷۵
۱. ضمیر	۱۷۵
۲. علم	۱۷۵
۳. اشاره	۱۷۶
۴. موصوف	۱۷۶
۵. اضافه	۱۷۶
۶. نکره	۱۷۶
کارگاه	۱۷۸
تفسیر	۱۷۸
درس بیست و چهارم: تقدیم	۱۷۹
درس بیست و پنجم: حصر	۱۸۲
۱. «الّا»	۱۸۳
۲. «إنما»	۱۸۳
۳. «بل»	۱۸۳
۴. «لکن»	۱۸۳
۵. تقدیم ما حقه التأخیر	۱۸۴
۶. تعریف به «أل»	۱۸۱
۷. تعریف به اضافه	۱۸۵
۸. ضمیر فصل	۱۸۵
۹. راه‌های دیگر حصر	۱۸۶
کارگاه - ۱	۱۸۷
شستن صورت	۱۸۷

۱۸۷	مصرف زکات
۱۸۷	محرمات
۱۸۸	وضوء و تیمم
۱۸۹	کارگاه ۲
۱۸۹	تغیر آب به نجاست
۱۸۹	نواقض وضوء
۱۸۹	نواقض وضوء
۱۸۹	نواقض وضوء
۱۹۰	خون حیوان
۱۹۰	حکم سهو در غیر کن
۱۹۰	صیغه جدال
۱۹۱	نیت
۱۹۲	تمرین
۱۹۵	تمرین
۱۹۷	تمرین
۲۰۰	درس بیست و ششم: فصل و وصل
۲۰۰	۱. وصل
۲۰۱	۲. فصل
۲۰۲	کارگاه
۲۰۲	تفسیر
۲۰۳	تمرین
۲۰۵	درس بیست و هفتم: ایجاز، اطناب و مساوات
۲۰۵	۱. ایجاز

۲۰۷..... ۲. اطناب

۲۱۰..... ۳. تطویل

۲۱۰..... ۴. مساوات

۲۱۱..... کارگاه

۲۱۱..... تفسیر

۲۱۲..... درس بیست و نهم: تغلیب

۲۱۴..... کارگاه

۲۱۴..... تفسیر

۲۱۶..... درس بیست و نهم: التفاف

۲۱۷..... کارگاه

۲۱۷..... تفسیر

۲۱۸..... درس سیم: تشبیه

۲۲۱..... کارگاه

۲۲۱..... زکات

۲۲۱..... افعال عمره

۲۲۲..... تیمم

۲۲۳..... تمرین

۲۲۷..... درس سی و یکم: حقیقت و مجاز

..... کارگاه

..... شکایات نماز

۲۳۰..... تجدید قبر

۲۳۱..... حرمت ضرر

۲۳۱..... عمل به روایت

صوم ۲۳۱

نماز قصر ۲۳۱

قبله ۲۳۲

کفارہ ۲۳۲

نماز ۲۳۲

نماز ۲۳۲

اکا باطل ۲۳۲

تمرین ۲۳۳

درس سی و دوم: کنا ۲۳۵

کارگاه - ۱ ۲۳۸

حج ۲۳۸

اکل سمک ۲۳۸

شستن دست ۲۳۸

تغوط ۲۳۸

سجده موجودات ۲۳۹

تربت امام حسین ۲۳۹

مال یتیم ۲۳۹

کارگاه - ۲ ۲۴۰

نماز شب ۲۴۰

یتیم ۲۴۰

حدث ۲۴۰

تیمم ۲۴۰

وضوء ۲۴۱

تمرین ۲۴۲

تمرین ۲۴۴

درس سی و سوم: محسنات معنوی - ۱ ۲۴۶

۱. توره ۲۴۶

۲. استخدام ۲۴۷

استفاد ۲۴۸

درس سی و چهارم: محسنات معنوی - ۲ ۲۵۰

۱. مشاهد ۲۵۰

۲. لَف و نشر ۲۵۰

۳. طباق ۲۵۱

۴. مقابله ۲۵۱

۵. مراعات نظیر ۲۵۲

۶. تشابه اطراف ۲۵۳

درس سی و پنجم: محسنات معنوی - ۳ ۲۵۴

۱. عکس ۲۵۴

۲. جمع ۲۵۵

۳. تفریق ۲۵۶

۴. تقسیم ۲۵۵

۵. الجمع مع التقسیم ۲۵۶

درس سی و ششم: محسنات معنوی - ۴ ۲۵۷

۱. افتنان ۲۵۷

۲. مذهب کلامی ۲۵۷

۳. مبالغه ۲۵۷

۴. تجاهل عارف ۲۵۸

۵. تاکید المدح بما يشبه الذم ۲۵۹

۶. تجريد ۲۵۹

درس سی و هفتم: محسنات لفظی ۲۶۱

۱. جناس ۲۶۱

۲. ۲۶۲

۳. ردالعلی الصدر ۲۶۳

منابع ۲۶۵

لغت ۲۶۵

بلاغت ۲۶۵

روایی ۲۶۶

فقهی ۲۶۸

تفسیر ۲۷۱

پیشگفتار

حمد و سپاس مخصوص خداوندی است که حضرت محمد و آل پاکش را که درود و صلوات بر ایشان باد، مبلّغ و حافظ دین خود قرار داد و ما را در تحصیل احکام شرعیه و قوت بخشیدن به آن یاری نمود.
از مهم‌ترین ارکان استنباط فقه علم بلاغت است که علی‌رغم کوشش‌های بسیار در این زمینه‌ها، آن‌گونه که بایسته‌سزاوار است به روش مطلوب به ابحاث این علوم پرداخته نشده است.

علم بلاغت درباره اغراض گوینده از کلمه و کلام می‌راند. بنابراین مرتبه این علم بعد از علم صرف و نحو و لغت است؛ به این بیان که در آشنایی با معانی الفاظ، نوبت به علم بلاغت می‌رسد تا اغراض گوینده از این الفاظ تبیین شود؛ به عنوان مثال در تعبیر: «مررت بأسد یرمی»، لفظ «أسد» به معنای شیر است و گوینده به منظور مبالغه این لفظ را برای مرد شجاع به کار برده است.

جایگاه علم بلاغت در نظام فقهات، با ذکر نمونه‌ای از مباحث آن روشن می‌گردد. می‌دانیم که فعل امر از الفاظی است که دارای نقش تعیین‌کننده در بیان مسائل فقهی بوده و احکام وجوب و استحباب و معانی دیگر از آن استخراج می‌گردد. مثلاً گوینده از فعل امر معمولاً اغراضی چون؛ وجوب و استحباب است اما گاه نیز فعل امر را به کار برده ولی غرض او از آن امتحان فرد مکلف است و نفس انجام فعل نزد او ارزش خاصی ندارد و تنها قصد امتحان مکلف است و یا ممکن است اغراض دیگری داشته باشد. بنابراین بنابر یک غرض، از آن حکم وجوب و استحباب بدست می‌آید و بنابر اغراض دیگر چنین نیست. با وجود این‌که معنای اصلی فعل امر واحد بوده و آن طلب انجام فعل است اما اغراض آن متفاوت و نیاز به بررسی بیشتر دارد.

این یک نمونه از الفاظ است که تفاوت قصد و منظور گوینده از آن، نقشی تعیین کننده در فقهت دارد و تقریباً همه الفاظ این گونه اند. دانش پژوه در علم بلاغت با انواع اغراض و مسائل بیرامون آن، آشنا شده و مسلح به این ابزار مهم در فقهت می گردد. اما در این کتاب سعی نموده ایم که مسائل علم بلاغت را متناسب با نظام فقهت مطرح نماییم که امید است این توفیق را داشته و این نیاز اساسی را رفع نماید. در پایان، اگر سامعانی فن استدعا داریم که ما را از لغزش های احتمالی مطلع کنند. باشد که این اثر ناچیز مورد قبول واقع گردد.

مصطفی جمالی